

2020/2613(RSP)

9.6.2020

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNYTERVEZET

a B9-0000/2020 és B9-0000/2020. számú szóbeli választ igénylő kérdéshez

az eljárási szabályzat 136. cikkének (5) bekezdése alapján

a vízgazdálkodással kapcsolatos uniós jogszabályok végrehajtásáról
(2020/2613(RSP))

**Christophe Hansen, Sara Cerdas, Nicolae Ștefănuță, Marco Dreosto,
Martin Häusling, Joanna Kopcińska, Malin Björk, Eleonora Evi**
a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság
nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása a vízgazdálkodással kapcsolatos uniós jogszabályok végrehajtásáról
(2020/2613(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (víz-keretirányelv)¹,
 - tekintettel a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló 2006/118/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (a felszín alatti vizekről szóló irányelv)²,
 - tekintettel a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról, a 82/176/EGK, a 83/513/EGK, a 84/156/EGK, a 84/491/EGK és a 86/280/EGK tanácsi irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről, valamint a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról szóló 2008/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (környezetminőségi előírásokról szóló irányelv)³,
 - tekintettel az árvízkezesítés értékeléséről és kezeléséről szóló 2007/60/EK irányelvre (árvizekről szóló irányelv)⁴,
 - tekintettel a települési szennyvíz kezeléséről szóló, 1991. május 21-i 91/271/EGK tanácsi irányelvre (a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv)⁵,
 - tekintettel a víz-keretirányelv és az árvízvédelmi irányelv célravezetőségi vizsgálatára⁶,
 - tekintettel a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv értékelésére⁷,
 - tekintettel a víz újrafelhasználására vonatkozó minimumkövetelményekről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletről⁸,
- tekintettel a Bizottság az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatára (átdolgozás)⁹,
- tekintettel az éghajlati és környezeti vészhelyzetről szóló, 2019. november 28-i

¹ HL L 327., 2000.12.22., 1–73. o.

² HL L 372., 2006.12.27., 19–31. o.

³ HL L 348., 2008.12.24., 84–97. o.

⁴ HL L 288., 2007.11.6., 27–34. o.

⁵ HL L 135., 1991.5.30., 40–52. o.

⁶ (2019)439 bizottsági szolgálati munkadokumentum és a vezetői összefoglaló a (2019)440 bizottsági szolgálati munkadokumentumban

⁷ (2019)700 bizottsági szolgálati munkadokumentum és a vezetői összefoglaló a (2019)701 bizottsági szolgálati munkadokumentumban

⁸ a plenáris ülésen jelenleg elfogadás alatt áll

⁹ COM(2018)753, 2018. február 1.

állásfoglalására¹⁰,

- tekintettel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség „Az európai környezet – Állapot és előretekintés 2020” című jelentésére: tudás a fenntartható Európába való átmenetért¹¹,
- tekintettel az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett, „Az európai zöld megállapodás” című bizottsági közleményre¹²,
- tekintettel a biológiai sokféleséggel kapcsolatos, 2030-ig teljesítendő uniós stratégiára¹³,
- tekintettel a „termelőtől a fogyasztóig” stratégiára¹⁴,
- tekintettel a 7. környezetvédelmi cselekvési programra¹⁵,
- tekintettel a Fenntartható Európa beruházási tervről szóló, 2020. január 14-i bizottsági közleményre¹⁶,
- tekintettel a Bizottság „A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv” című, 2020. március 10-i közleményére¹⁷,
- tekintettel az „Európa pillanata: helyreállítás és építés az új nemzedék számára” című bizottsági közleményre¹⁸,
- tekintettel a környezetben található gyógyszerekkel kapcsolatos európai uniós stratégiai megközelítésről szóló, 2019. március 11-i közleményre¹⁹,
- tekintettel az Európai Bizottság és az OECD „A vízellátás, a szennyvízkezelés és az árvízvédelem finanszírozása – kihívások az uniós tagállamokban és szakpolitikai lehetőségek” című, 2020. májusi közös tanulmányára²⁰,
- tekintettel az ENSZ fenntartható fejlesztési céljaira és különösen a tiszta vízre és a

¹⁰ 2019/2930(RSP)

¹¹ elérhető: <https://www.eea.europa.eu/publications/soer-2020>

¹² COM(2019) 640

¹³ COM(2020) 380

¹⁴A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „Termelőtől a fogyasztóig – stratégia egy méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszer érdekében”, COM(2020) 381, 2020.5.20.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1386/2013/EU határozata (2013. november 20.) a „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, a 2020-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról (HL L 354., 2013.12.28., 171–200. o.)

¹⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „A Fenntartható Európa beruházási terv, az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv” COM(2020) 21, 2020.1.14.

¹⁷ COM(2020) 98

¹⁸ COM(2020) 456

¹⁹ COM (2019) 128

²⁰ elérhető: <http://www.oecd.org/environment/financing-water-supply-sanitation-and-flood-protection-6893cdac-en.htm>

- megfelelő higiénés körülményekre vonatkozó 6. fenntartható fejlesztési célra²¹,
- tekintettel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform által (IPBES) a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal kapcsolatban kiadott 2019. májusi globális értékelő jelentésre²²,
 - tekintettel a „Right2Water” európai polgári kezdeményezésre²³,
 - tekintettel a Régiók Bizottságának a víz-keretirányelv, a felszín alatti vizekről szóló irányelv, a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv és az árvízvédelmi irányelv célravezetőségi vizsgálatáról szóló [2020. július 1-i] véleményére²⁴,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2018. december 12-i véleményére a víz újrafelhasználására vonatkozó minimumkövetelményekről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (gördülő program²⁵),
 - tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett szóban megválaszolandó kérdésekre a vízgazdálkodással kapcsolatos uniós jogszabályok végrehajtásáról²⁶,
 - tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság állásfoglalási indítványára,
- A. mivel a víz elidegeníthetetlen közvagyon, amely nélkülözhetetlen az élethez, és a vízgazdálkodás alapvető szerepet játszik az EU ökoszisztéma-szolgáltatásainak megőrzésében, valamint az erőforrások felhasználásában és a gazdasági termelésben; mivel Európának hatékony válaszokat kell találnia a vízzel kapcsolatos jelenlegi kihívásokra, és hatékonyan kell kezelnie a meglévő vízkészleteket, mivel ezek közvetlenül érintik az emberi egészséget, az energiatermelést, a mezőgazdaságot és az élelmiszer-biztonságot;
- B. mivel a víz-keretirányelvben létrehozott egy 110 000 EU-ban található felszíni víztest védelmét szolgáló keretet azzal a céllal, hogy 2015-ig „jó ökológiai és kémiai állapotot” érjenek el; mivel a célravezetőségi vizsgálat jelentős hiányosságokat tárt fel az uniós vízügyi jogszabályok végrehajtásában, ami miatt ez az állapot valószínűleg nem érhető el a 2027-es határidőig;
- C. mivel a felszíni vizeknek csupán 38%-a esetében sikerült elérni a jó kémiai állapotot, és

²¹ Az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlése által 2015. szeptember 25-én elfogadott határozat – Világunk átalakítása: a fenntartható fejlődés 2030-ig szóló programja

²² A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) biológiai sokféleséggel és ökoszisztéma-szolgáltatásokkal kapcsolatos 2019. május 31-i globális értékelő jelentése, elérhető: <https://ipbes.net/global-assessment>

²³ www.right2water.eu

²⁴ <https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-541-2020>

HL C 110., 2019.3.22., 94–98. o.

²⁶ O [000XXX/YYYY] és O [000XXX/YYYY]

csak 40%-uknak jó az ökológiai állapota vagy potenciálja;

- D. mivel a víz-keretirányelv hatékonysága attól függ, hogy a tagállamok miként hajtják végre azt;
- E. mivel a vízkivétel jelentős nyomást gyakorol az uniós vizekre; mivel az EU-ban a természetes környezetből kivett víz mintegy negyedét mezőgazdasági célokra használják; mivel megállapodás született a víz újrafelhasználásáról szóló új rendeletről, amely meg fogja könnyíteni a kezelt települési szennyvíz mezőgazdasági öntözésre való felhasználását;
- F. mivel az EU-ban a vízszennyezés fő pontszerű forrása a kezeletlen vagy nem megfelelően kezelt települési és/vagy ipari szennyvízkibocsátás; mivel a vízszennyezés fő diffúz forrása a mezőgazdaság, amely tápanyagokat, növényvédő szereket és egyéb szennyező anyagokat bocsát ki;
- G. mivel alapvető fontosságú a felszíni és a felszín alatti vizek kémiai szennyezésének kezelése, ahol csak lehetséges, a szennyezés forrásánál, hiszen ez a legköltséghatékonyabb intézkedés;
- H. mivel a célravezetőségi vizsgálat megállapította, hogy a víz-keretirányelv „kellően előíró jellegű a kezelendő terhelések tekintetében, ugyanakkor kellően rugalmas ahhoz, hogy szükség esetén megerősítse végrehajtását az irányelvben nem említett új kihívások, például az éghajlatváltozás, a vízhiány és az aggodalomra okot adó szennyező anyagok tekintetében”;
- I. mivel az édesvizek biológiai sokfélesége veszélyben van Európában; mivel az egészséges és ellenálló édesvízi ökoszisztémák jobban képesek enyhíteni az éghajlatváltozás hatásait és alkalmazkodni azokhoz;
- J. mivel az európai országok egyharmada vízhiánnyal küzd, azaz fejenként évente kevesebb mint 5000 m³ víz áll rendelkezésükre²⁷;
- K. mivel a víz az élelmezési ciklus alapvető eleme; mivel jó minőségű felszín alatti és felszíni vizekre van szükség egy tisztességes, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszer megvalósításához, amint az a „Gazdaságtól a fogyasztóig” stratégiában is szerepel;
- L. mivel Európában jelenleg több mint 21 000 vízerőmű működik; mivel nem történt átfogó uniós fellépés a gátak eltávolítására;
- M. mivel a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv hatékonynak bizonyult a víztestek szennyezésének csökkentésében azáltal, hogy Unió-szerte csökkentette a kezelt szennyvíz biokémiai oxigénigényét, valamint nitrogén- és foszfortartalmát;
- 1. üdvözli a víz-keretirányelv sikerét az integrált vízgazdálkodás megfelelő irányítási

²⁷ <https://www.eea.europa.eu/publications/92-9167-025-1/page003.html>

keretének létrehozásában és a vízminőség romlásának lassításában;

2. üdvözli a Bizottság értékelését, amely szerint a víz-keretirányelv megfelel a célnak, de végrehajtását javítani kell és fel kell gyorsítani;
3. sajnálja, hogy a víz-keretirányelv célkitűzései még mindig nem valósultak meg, főként a nem megfelelő finanszírozás, a különösen lassú végrehajtás, a nem megfelelő végrehajtás és az irányelv mentességeinek széles körű alkalmazása miatt, továbbá hogy a környezetvédelmi célkitűzések ágazati politikákba való beépítése nem volt elégséges, és hogy az EU víztesteknek fele még mindig nincs jó állapotban;
4. megjegyzi, hogy az éghajlatváltozás jelentős negatív hatást gyakorolhat az édesvízforrásokra, mivel a szárazság miatt csökken a folyók vízhozama és nő a szennyező anyagok koncentrációja, és az intenzív esőzések a városi és mezőgazdasági csatornarendszer túlterheléséhez vezetnek; hangsúlyozza, hogy a hőmérséklet emelkedése fokozott vízhiányhoz vezet, ami több gazdasági ágazatot is érint; hangsúlyozza, hogy a vízi ökoszisztémák rezilienciáját, az áradásokat és a vízhiányt megfelelően figyelembe kell venni az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló, elfogadás előtt álló uniós stratégiában;
5. megjegyzi, hogy a vegyi anyagok területén van még mit javítani; felhívja a Bizottságot, hogy aktualizálja a víz-keretirányelv mellékleteiben szereplő anyag listáját; javasolja, hogy dolgozzanak ki új iránymutatásokat a kémiai elegyek jobb ellenőrzési módszereire vonatkozóan;
6. megjegyzi, hogy a „one-out-all-out” („egy mindent visz”) elvnek érintetlennek kell maradnia, bár az problémát jelent az egyes paraméterek tekintetében elért haladásról szóló beszámolóknak; kiegészítő jelentéstételi módszereket (például a céltól való távolságot) kér; hangsúlyozza az átláthatóság és a nyilvánosság átfogó tájékoztatásának fontosságát az EU-ban a víz minősége kapcsán;
7. helyteleníti az európai víztestek több mint felére vonatkozó, korlátozott indokolással adott mentességek alkalmazását; kéri, hogy e gyakorlat visszaszorítása érdekében frissítsék a mentességek alkalmazására vonatkozó iránymutatásokat tartalmazó dokumentumokat;
8. sajnálja, hogy a költségmegtérülés elve, amely valamennyi vízfelhasználó számára hatékony és arányos pénzügyi részvételt ír elő, számos tagállamban továbbra is alacsony szinten vagy egyáltalán nem érvényesül; felhívja a tagállamokat, hogy mérlegeljének és hajtsanak végre megfelelő vízárzási politikákat, és a víz-keretirányelvvvel összhangban teljes körűen alkalmazzák a költségmegtérülés elvét; hangsúlyozza azonban, hogy minden polgár számára megfizethető hozzáférést kell biztosítani a vízhez;
9. hangsúlyozza az édes- és sós vizek szennyvízből és egyéb forrásokból – többek között a mezőgazdaságból – származó nitrogén és foszfor okozta eutrofizációja jobb kezelésének fontosságát;
10. megjegyzi, hogy az EU-ban vízerőművek biztosítják a megújuló energia legnagyobb részét, rámutat azonban, hogy a gátak építése negatív hatással lehet az élőhelyekre, és hogy a víz-keretirányelv szigorú kritériumokat ír elő a hidromorfológiai jellemzők

védelmére; felszólít a vízminőségben és az ökoszisztémákban bekövetkező változások hatásainak szigorú értékelésére;

11. megjegyzi, hogy a közúti árufuvarozásról a belvízi hajózásra való áttérésnek együtt kell járnia a fenntartható, alternatív üzemanyagok és a belvízi hajózás technológiájának támogatásával az ÜHG-kibocsátás csökkentése és a víztestek minősége romlásának elkerülése érdekében;
12. üdvözli, hogy a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv hozzájárult a terhelések csökkenéséhez, és ezáltal hozzájárult a vízminőség javításához, sajnálja azonban, hogy a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv értékelése nem elemzi a hatékonyságot az ipari szennyvíz gyűjtőrendszerekbe és települési szennyvíztisztító telepekre történő kibocsátása kapcsán;
13. megjegyzi, hogy a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv nem tükrözi kellőképpen a csapadékvíz-túlfolyások és a városi kifolyások, az egyes rendszerek és a kis agglomerációk problémáit;
14. felhívja a tagállamokat, hogy a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2027-ig teljes mértékben feleljenek meg a víz-keretirányelvnek;
15. felhívja a Bizottságot, hogy technikai segítségnyújtással és megfelelő képzéssel, valamint a bevált gyakorlatok és a szakértelem megosztásával támogassa a tagállamokat a vízügyi irányelvek végrehajtásában;
16. felhívja a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2027-ig tegyen szigorú és gyors lépéseket a tagállami jogsértések üldözése terén annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi tagállam teljes mértékben megfeleljen a víz-keretirányelvnek; sürgeti a Bizottságot, hogy lépjen fel a vízügyi jogszabályok szisztematikus megsértésével kapcsolatos, folyamatban lévő kötelezettségszegési ügyekben;
17. hangsúlyozza, hogy a közös agrárpolitikát (KAP) össze kell hangolni a víz-keretirányelvvvel, tekintettel arra, hogy a mezőgazdaságban fokozott vízvédelmi intézkedésekre van szükség; üdvözli, hogy a KAP új stratégiai tervei és a biodiverzitási stratégia egyik célkitűzésként határozták meg a tápanyagkezelés javítását;
18. sürgeti a Bizottságot, hogy egyszerűsítse és javítsa a vízminőséget ellenőrző rendszereket, és gyűjtse össze többek között az európai víztestekben található peszticidmaradványokra és metabolitokra vonatkozó adatokat;
19. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek és az árvíz-kockázat-kezelési tervek részeként dolgozzanak ki aszálykezelési stratégiákat;
20. javasolja, hogy az aszályokat olyan projektekké kezeljék, amelyek keretében használaton kívüli kőbányákat hasznosítanak újra, medencékké alakítva azokat az esővíz és az árhullámok felfogása céljából; ösztönzi az erre irányuló kutatást és beruházásokat;
21. felhívja a tagállamokat, hogy azonosítsák és biztosítsák a szükséges forrásokat, és fokozzák erőfeszítéseiket az olyan meglévő infrastruktúrák fenntartása és az azokba történő újrabefektetés érdekében, amelyek nem vetnek fel környezetvédelmi vagy

közegészségügyi aggályokat; hangsúlyozza, hogy pénzügyi támogatást kell nyújtani az innovatív módszerek és természet alapú megoldások számára;

22. ösztönzi, hogy az árvíz kockázat-kezelési irányelvet jobban építsék be a természet alapú megoldások előnyben részesítését célzó politikákba, és ennek megfelelően igazítsák ki a finanszírozási forrásokat;
23. fokozott uniós és tagállami szintű fellépésre szólít fel az egyre nagyobb aggodalomra okot adó szennyező anyagok, például a mikroműanyagok és a gyógyszerek kezelése érdekében;
24. felszólít a nyilvános konzultáció, a tájékoztatás és az oktatás javítására, valamint az ágazatközi párbeszéd ösztönzésére;
25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.